

България	2017
Население, млн.	7.1
БВП, в текущи щ. д. (млрд.)	55.8
БВП на глава от населението, в текущи щ.д.	7,887
Коефициент на Джини Последни данни (2014), 2011 PPPs	37.4
Очаквана продължителност на живота при раждане, години Последни данни WDI (2016)	74.5

КЛЮЧОВИ МОМЕНТИ

- България завърши първото си ротационно председателство на Съвета на Европа със силно икономическо представяне - БВП остана силен с 3,3% през първата половина на 2018 г., но продължи да се забавя.
- Рамката за партньорство с България (РПБ) от 2016 г. бележи нов ангажимент с България. Програмата предвижда селективен ангажимент, но с по-амбициозни цели в няколко ключови области, където има силна ангажираност от страна на правителството и търсене на подкрепа на Групата на Световната банка.
- Бедността, определена за страните със доходи над средните на \$5.5/ден (по паритет на покупателна способност от 2011 г.), се очаква да намалее от 8,5% през 2015 г. до 7.5% през 2017 г. Нивото на социално неравенство на доходите в България обаче е най-високо в целя ЕС.

НАЦИОНАЛЕН КОНТЕКСТ

България претърпя значителна промяна през последните три десетилетия, преминавайки от силно централизирана планова икономика към отворена, основана на пазара икономика с висок среден доход и пълноправен член на ЕС. През първоначалния период на преход към пазарна икономика, страната преживя десетилетие на бавно икономическо реструктуриране и растеж, висока степен на задлъжнялост и загуба на спестяванията.

Напредъкът в структурните реформи, започнал в края на 90-те години на миналия век, въвеждането на валутния борд и очакванията за присъединяване към ЕС отприщица едно десетилетие на изключително висок икономически растеж и подобряване на жизнения стандарт на българите. Въпреки това, някои наследени от началото на прехода проблеми, в съчетание с глобалната икономическа криза от 2008 г. и периодът на политическа нестабилност през 2013-2014 г. доведоха до обрат в някои от постиженията от времето на висок растеж. Сега в стремежа си към повишаване на растежа и постигане на споделен просперитет България се опитва да се справи с тези проблеми.

Днес България е изправена пред две взаимно свързани предизвикателства – повишаване на производителността и решаване на проблемите, свързани с бързите демографски промени в страната. Високият растеж на производителността е от решаващо значение за ускоряване на конвергенцията, тъй като доходът на глава от населението в България е едва 47% от средния за ЕС, също така е и най-ниският в ЕС. Производителността ще трябва да нараства с най-малко 4% годишно през следващите 25 години, за да може България да настигне средните нива на доходите в ЕС и по този начин да се стимулира споделяния просперитет.

СВЕТОВНАТА БАНКА И БЪЛГАРИЯ

От откриването на офиса в България преди повече от 25 години, Световната банка изгради стабилно партньорство, подкрепяйки страната както в добри, така и във времена на трудности.

България изпълнява своята програма за реформи и избра да ангажира Световната банка с определени области от програмата си за развитие. Правителството в партньорство със Световната банка насърчава политики за преодоляване на разликите между България и ЕС по отношение на доходите, институциите и предоставянето на услуги.

Групата на Световната банка (ГСБ) ще продължи да привежда своята програма в съответствие с интереса на правителството по начин, който може да създаде пространство за по-широко ангажиране в области, в които е налице потенциал за трансформиращо въздействие.

ОСНОВНИ АНГАЖИМЕНТИ

Партньорството с България се характеризира с познания и консултантски услуги, предоставени под формата на споразумения за Консултантски услуги срещу заплащане (КУЗ) финансирани от правителството или доверителни фондове, финансирани от ЕС.

На 1 септември 2015 г. вицепрезидентът на Световната банка за Европа и Централна Азия Сирил Мюлер и заместник министър-

Вицепрезидентът на Световната банка за Европа и Централна Азия Сирил Мюлер и заместник министър-председателят Томислав Дончев подписват Меморандума

Портфолиото на Групата на Световната банка досега

45 операции на Международната банка за възстановяване и развитие с общ първоначален ангажимент от близо 3,3 млрд. щ.д., включително:

- 15 заема за реструктуриране (1,73 млрд. щ.д.)
- 25 инвестиционни проекта (1,45 млрд. щ.д.)
- 1 заем за намаляване на дълга (125 млн. щ.д.)
- 4 гранта от Глобалния екологичен фонд (GEF) управлявани от Световната банка
- 39 проекта на Международната финансова корпорация (приключени и активни) на обща стойност от 996 млн. щ.д.

председателят по европейските фондове и икономическата политика Томислав Дончев подписа Меморандум за разбирателство, партньорство и подкрепа при усвояване на Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г.

Новата Рамка за Партньорство с България (РПБ) беше одобрена от борда на директорите на ГСБ през м. май 2016 г. и обхваща период от шест години, за да съвпадне с програмния цикъл на ЕС. Документът отбелязва подновен ангажимент на банката към България, включително чрез първата нова заемна операция от финансовата 2011 г. насам.

В навечерието на Българското председателство на Съвета на ЕС, Световната банка в партньорство с министър-председателя на България и Европейската комисия, организираха конференция на високо равнище с шестте държавни глави на страните от Западните Балкани с цел да се идентифицират значими и практически мерки за повишаване на свързаността. Тази тема бе развита по време на срещата на върха ЕС–Западни Балкани, която се проведе в София през май 2018 г. Декларацията от София набеляза съпките, които ЕС ще приложи за постигането на по-добра свързаност в региона, като в тази посока Световната банка има важна роля.

АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

Икономическият растеж в България остана силен с 3,3% през първата половина на 2018 г., но продължи да се забавя. Вътрешното търсене достигна десет-годишен връх и остана основен двигател на растежа. Потреблението бе подкрепено от динамичния пазар на труда, увеличаването на заплатите и потребителските заеми.

Натрупаната инфлация достигна до 2,5% през юли 2018 г., в сравнение с 0,8% една година по-рано.

Фискалната позиция остава положителна, благодарение на подобреното събиране на приходите. Данъчните приходи нараснаха с 10,3% в първите седем месеца на 2018 г., в сравнение със същия период през 2017 г., благодарение на силната икономическа активност, по-добрата събираемост и повишените минимални заплати.

На ниво от 72,6% равнището на заетост (20-64 г.) достигна рекордно високи стойности, докато нивото на безработица е близо до това преди кризата. Въпреки това населението в трудоспособна възраст продължава да намалява, ограничавайки по този начин потенциалния растеж. Недостигът на работна ръка и умения, както и увеличаването на минималната работна заплата доведоха до реално повишение на заплатите - с около 5,5% в сравнение с първата половина на 2017 г. Заплатите в обществения сектор бяха увеличени с по-бърз темп, особено тези на учители, полицаи и служители в сектор сигурност.

Бедността, определена за страните със доходи над средните на \$5.5/ден (по паритет на покупателна способност от 2011 г.), е намаляла от 8,5% през 2015 г. на 7,5% през 2017 г. Въпреки това, нивото на социално неравенство е едно от най-високите в ЕС и продължава да расте, като доходът на най-богатите 20% от населението е 8 пъти по-висок от този на най-бедните 20% през 2015 г.

ИЗГЛЕДИ

Очаква се през 2018 г. БВП да бъде 3,3%. Вътрешното търсене ще продължи да бъде основен фактор за икономически растеж, тъй като потреблението остава силно, а бумът на недвижимите имоти и евро фондовете ще продължат да увеличават инвестициите. В бъдеще растежът на БВП се очаква да намалее до 3% през 2019 и 2020 г. Частното потребление се очаква да продължи да се увеличава, било то и по-бавно, поради повишаващата се инфлация, докато инвестиционните настроения може би са повлияни от несигурността на външни пазари. Балансът на текущата сметка се очаква да продължи да бъде в излишък и да се превърне в дефицит до 2020 г., тъй като нетният износ ще продължи да се влошава. Предполага се, че фискалната позиция през 2018 г. ще бъде по-силна от очакваното и бюджетните сметки най-вероятно ще бъдат като цяло балансирани в средносрочен план.

Рисковете пред описания план за растеж като цяло са балансирани. По-ниският от очакваното европейски растеж и очакваното икономическо забавяне на Турция могат да ограничат растежа на износа, докато условията на затягащите се международни финансови пазари биха могли да увеличат цената на заемите за частния сектор с негативни последици за инвестициите.

Очаква се бедността да продължи постепенно да намалява в близко бъдеще. Устойчивите подобрения в заетостта и заплатите, както и неотдавнашното увеличение на минималната пенсия, следва да подкрепят реалните доходи и следователно по-нататъшното намаляване на бедността. Бедността се предвижда да намалее до 7,1% през 2018 г., измерена по линията на бедността от \$5.5/ден и паритет на покупателната способност (ППС) от 2011 г., до 6,8% през 2019 г. и да достигне до 6,4% до 2020 г.

ПРОЕКТ НА ФОКУС

Участие във водния сектор

Строителните дейности по рехабилитация на стената на язовир „Студена“ започнаха и се изпълняват от водолази.

Качеството, ефективността и ефикасността на доставянето на основни публични услуги, включително на водоснабдяването и довеждащата инфраструктура, остават под очакванията на българските граждани, за да се осъществи сближаване със стандарта на живот на техните съседи от ЕС.

Българите имат почти универсален достъп до водоснабдяване както в градските, така и в селските

райони, но е необходимо водоснабдителните мрежи да бъдат модернизираны, а системите за събиране и третиране на отпадни води да бъдат разширени. Средната възраст на тръбите е 36 години, голяма част са изградени от азбестов цимент, а близо 60 процента от водата се води загуби. Само 66 процента от населението е свързано към мрежа за събиране на отпадни води и само 50 процента към станция за пречистване на отпадни води.

Световната банка понастоящем подкрепя устойчивостта на водните ресурси на България чрез активна заемна операция и чрез предоставяна подкрепа за разработване и прилагане на национална стратегия за развитието на ВиК сектора и защитата от наводнения. Според новата 10-годишна стратегия за сектора, за рехабилитацията и изграждането на ВиК мрежите в страната ще са необходими 12 млрд. лв. (6 млрд. евро). Средствата от ЕС обаче ще покрият само 30-40 процента от необходимите до 2020 г. общи капиталови инвестиции. Отчитайки важността на водната инфраструктура, правителството обмисля възможни начини за бъдещи действия. Световната банка подкрепи тези усилия, като организира през септември 2017 г. международен семинар, посветен на опазването на водните ресурси, като покани международни лектори, които споделиха знания и примери.

Подкрепеният от Световната банка Проект за развитие на общинската инфраструктура отговаря на приоритетите на правителството за рехабилитация и цялостно изграждане на водопроводни и канализационни мрежи, за да се подобри предоставянето на услуги и се намалят рисковете за здравето, както и да се изградят системи за пречистване на отпадни води в съответствие с директивите на ЕС. Два от осемте приоритетни за страната язовира за водоснабдяване (Луда Яна и Пловдивци) са включени в този проект, а трети язовир (Студена) е включен за рехабилитация.

Очаква се изпълнението на този проект да бъде от полза за още 170,000 българи, осигурявайки им надеждно и качествено водоснабдяване.

CONTACTS

Sofia
(359-2) 969-72-29
INTERPRED, The World Trade
Center, 36 Dragan Tsankov
Blvd
Sofia, Bulgaria.

More about the World Bank in Bulgaria

Data:
<http://data.worldbank.org/country/bulgaria>

Projects:
<http://www.worldbank.org/en/country/bulgaria/projects>

Research:
<http://www.worldbank.org/en/country/bulgaria/research>

News:
<http://www.worldbank.org/en/country/bulgaria/news>

The "Country Snapshot" is a bi-annual update, highlighting the country's recent developments, economic outlook and major overview of the World Bank's partnership with the country. You can find the latest updates at <http://www.worldbank.org/bulgaria>